

ANTUDO SIZILIAREN INDEPENDENTZIA BIRPENTSATZEN

*Autodeterminazioaren aldeko
margoketa Palermoko horma batean.*

A. MIMENTZA

Kokapena dela eta Sizilia betidanik egon da inperio eta interes askoren menpe. Hamaika konkista eta beste hainbeste matxinada bizi izan ditu, eta horren ondorioz errebeldia kulturen oso sustraituta duen herria da siziliarra.

Testua: A. Mimentza

Gaur egun Italiako errepublikaren kolonia papera jokatzeko du askoren iritzitan, eta ez bakarrik hegoaldeko erregioetan -*mezzogiorno* delakoan- ohiko den azpi-inbertsioaren ondorioz. Azken hamarkadetan langabezia tasa eta krisi soziala gehien areagotu diren tokia da. Iparraldeko eskualdeen zerbitzura sortutako ekonomiak, puztutako administrazio eta burokrazia publikoak, industriaren desegiteak eta lurraldearen beharrei erantzun gabe ustiatutako baliabide naturalek menpekotasun politika mantentzera kondenatu dute.

Sizilian nagusiki ustiatzen diren baliabideak bi dira: kulturalak (turismoaren bidez) eta naturalak (zabortegi, errauskailu, gas zulaketa eta petrolio findegien bidez, besteak beste). Siziliaren esportazio nagusia elikagaiak dira eta kazikismoaren kontrolpean dauden nekazaritza-ustiaketetan ekoizten dira gehienbat. Mendebaldeko herrialdeek bultzatutako gerretatik ihesean dabilzan pertsona errefuxiatuak dira lan-indar nagusia, muturreko baldintza prekarioetan esplotatuak. Garapen eredu zanpatzaile horrek lurraldea eta biztanleria etekin-iturri bilakatzen dituen bitartean, paisaia suntsitu, ondarea xurgatu, lurra eta airea kutsatu, era guztietako eskubideak urratu eta komunitate harreman oro desegiten ditu. Gainera, eskola absentismo handiak zein gazteen emigrazioak (175.000 azken hamarkadan) etorkizun are beltzagoa marraztu dute uhartearen gainean.

Mafia, Siziliako fenomeno autoktonoa?

Egoera horren aurrean ez da harrizko sibilari askok biziraupen bideak ekonomia eta arau ofizialekin kanpo bilatu behar izatea. Hala ere, illegalitatearen fenomeno zabala ez da mafia sibilariaren irudi hollywoodiarrarekin nahastu behar. Administrazio publikoa

bezerokeria-harremanen zerbitzura baliatzen dituzten sareak dira mafiak; hau da, tokiko eta estatu-mailako alderdi politikoen konplizitatearekin lurralde baten gainean jauntxo izatea bilatzen duten talde ekonomikoak. Fenomenoa Siziliaren patrimonio izatetik urrun, edonon gertatzen da. Baita gurean ere. Ustelkeria praktika ohikoenak azpiegitura erraldoien eta zaborren kudeaketarako kontratu publikoen esleipenean eta etxebizitzaren eraikuntza espekulatiboan gertatzen dira. Ezaguna da Siziliak Italia osotik datozen zaborrak jasotzen dituela pilatu eta errausteko, biztanleriaren minbizi eta osasun arazoei gora egin duten bitartean. Muturreko kasuetan soilik droga eta pertsonen trafikoa ere gehitzen zaizkie antolaketa kriminal hauen jardueri.

Ez da ahaztu behar mafia hauek gerraostean AEBen eskutik itzuli zirela, alderdi komunista neutralizatzeko helburuarekin. Era berean, interes militar ugari dago jokoan uhartearen garrantzia geoestrategikoa dela eta. Estatubatuarrek eta NATOk base militarrik baliatzen dituzte bertatik Mediterraneo osoa kontrolatzeko eta Afrika iparraldean eta

Sizilia Mediterraneo itsasoko uharterik handiena da. Bost milioi biztanletik gora ditu eta Palermo da hiriburu nagusia. Gaur egun Italiako errepublikaren menpe dago eta 1946tik autonomia estatutu berezia dauka, zergak biltzeko eta legegintzarako eskumen zabalekin. 2017tik gobernu autonomikoa eskuin italiar eta autonomistaren arteko koalizioak osatzen du. Hizkuntza nagusiak italiarra eta siziliarra dira. Azken honek 4.700.000 hiztun inguru eta dialekto ugari ditu, Sizilia, Kalabria eta Salento artean banaturik.

ANIEBALSKI

ASKAPENA

Ekialde Hurbilean gerra egiteko. Horren adibide dira Sigonellako basea, munduko “dronen hiriburua” izenez ezaguna, eta MUOS abiadura handiko telekomunikazio sistemaren antenak.

Horrek guztiak uhartearen kolonia izaera eta Italiako Estatuko dependentsia katea elikatu eta areagotu egiten du, eta hainbat izan dira independentzia aldarrikatzeko antolatu diren esperimentzia historikoak. Aipagarrienak 1943an sortutako MIS (Siziliaren Independentziarako Mugimendua) alderdia eta Antonio Caneparen EVIS (Siziliaren Independentziarako Boluntarioen Armada) autodefentsa gerrillak izan ziren. Gerraostean, ordea, alderdiaren korronte moderatuak mugimenduaren gaineko kontrola hartu zuen, eta autonomia estatutua lortu eta gutxira desegin zen. Orduetik estatu siziliarra helburu izan duten taldeak marjinalak izan dira panorama politikoan, gehienak kutsu eskuindar eta tradizionalistarekin.

Mugimendu berri baten jaiotza

Duela hiru urte sortu zen Antudo, Sizilia mailan antolatutako herri mugimendu anitzen koordinazio gunea. Uhartearen independentziaren aldeko aldarri historiko baten izena hartu du, iragana berreskuratzeko eta oraina borrokatzeko asmoari lotuta. Orduetik hirietako eta landa-guneetako borrokak saretzen ahalegindu dira. Palermon eta Catanian periferietako auzoetan oinarrizko beharrak asetzeko inizatibak antolatzen dabilta, etxebizitzaren, osasungintzaren edota kirolaren arloetan. Halaber, irakaskuntza eta formazio guneetan, unibertsitatean batez ere, kultura eta historia propioaren berreskurapenean lanean ari dira. Landa-guneetan azpiegitura erraldoi eta kutsakorren, eta base militarren aurkako batzorde lokalen sarea sortu dute.

Mugimenduaren helburua da autogobernu-ikuspegia maila guztietara zabaltzea, Estatuaren kontroletik eta kapitalismotik independentzia lortzea.

Lehen argazkian, Niscemi herrian eraiki den MUOSaren antenek aurkakotasun handia sortu dute uhartearen. Bigarren argazkian, aurrez aipatutako azpiegituren aurkako 'No MUOS' manifestazio bat. Eta hirugarrenean, hausnarketa eta eraketa prozesuan dago Antudo mugimendua.

Horretarako ezinbestekotzat jotzen dute zapalkuntza kolonialetik askatzea, ekonomia asistentzialista apurtzea eta kultura siziliarraren defentsa. Finean, dependentzia suntsitzea eta lurraldearen kudeaketa eta garapen eredu bertako komunitateak berak erabakitzeko: zergen gaineko kontrola izatea, instituzio lokalen inbertsioa bertako beharrei asetzera bideratzea, kanpoko kapitalaren interbentzioa eta ustiaketa gelditzea, berdintasun handiagoa eta birbanaketa justuagoa lortzea, gazteen emigrazioa gelditzea, herritarren parte-hartze forma berriak asmatzea, edo hizkuntza propioa balorean jartzea.

Independentzia ez dute boterearen egungo forma instituzionala kudeatzearen sinonimotzat hartzen. Antudoren ustez independentzia erantzunaren forma da, baina edukia beste bat da: elkartasunean oinarritutako harremanak sortzea, Kurdistango Rojavan konfederalismo demokratikoarekin ikusi bezala. Beraz, beraien helburua ez da estatu-nazio soil bat lortzea. Behetik gorako prozesu luzea irudikatzen dute, lurraldea ustiatzearen aurkako kontzientzia sortu eta kontzientzia hori politikoki antolatzea da oinarria. *Brexit* eta Kataluniako prozesuetan boterearen zentralizazioarako joeraren aurkako erresistentziak aztertu ostean, lurraldearen burujabetza borrokaren erdigunean jartzea erabaki dute. Horrexegatik baliatzen dute Siziliako bandera –trinakria– identifikazio ikur gisa, ezaugarri etnikoek beharrezko norberaren bizilekuaren defentsari arreta jartzeko. Arrazoi beragatik ez dute balizko independentzia baten ondoren euren burua Europar Batasunaren barruan ikusten, horrek erabakitzeko gaitasuna urruntzearekin batera iparraldeko herrialdeen nagusitasuna eta merkantzien zirkulazioa errazteko mekanismo ekonomikoa dela uste dutelako.

Zailtasunak, siziliar askoren miseria eta emigrazioa, ez dira gutxi. Hezkuntza sistemak bultzatzen duen nortasun italiarra oztopo nabarmena da pentsa-

molde kolonizatuarekin hausteko, eta kultura eta hizkuntza siziliarrak mespretxua pairatzen dute jende askoren partetik. Siziliako gobernuak 2019tik aurrera eskolatan hizkuntzaren berreskuratze-saiakera txiki bat aurreikusi duen arren, periferiako auzo eta landa-guneetatik kanpo siziliera oso bazterturik dago.

Gaur egun mugimenduaren erronka nagusia galdera honi erantzuna ematea da: zelan gobernatu lurralde bat estatu egiturarik gabe? Sizilian, eta Palermon zehazki, aukera ugari daude. Herri eta auzo asko Italiako Estatuaren partetik guztiz abandonatuak sentitzen dira (errepresiorako izan ezik), eta nortasun siziliarra eta erreboltarako joera indartsuagoa da. Hegoaldeko auzia –*Questione meridionale*– betidanik izan da Italiaren arazoetariko bat, eta gaur-gaurkoz eraldaketarako gakoa lurralde horietan dago, estatu-egituraren kate begi ahula direlako. Aukera guztiak mobilizazio potentzial bilakatzeko giltza aurkitzean dago gakoa. Kataluniatik jaso duten ikaspena da instituzioek jendartearen atzetik joan behar dutela, horrek bakarrik eragin ditzakeelako aldaketa errealak.

Abuztuko kanpaldia, argitara jauzia

Abuztuan mugimenduak kanpaldia antolatu zuten Petrosino herrian, Trapani probintzian.

Helburua gaur egungo egoera aztertzeko gogoeta eta elkartruke momentu bat sortzea izan da, eta etorkizuneko programa bat garatzea, independentziaren diskurtsoa edukiz betetzeko. Orain arte ezezaguna izan den proiektua ikusgarri egin eta zabalpen publikorako jauzia egitea ere bazen asmoa. Topaketa hauetan gai asko landu dira asanbladetan. Alde batetik, emakumeen rola askapen prozesuan eta ikasle mugimenduaren artikulazioa, ikastetxe eta unibertsitateetan. Eta bestetik, autodeterminazio prozesuak aztertu dituzte, horietatik atera daitzkeen irakaspenak beraien prozesu propioan txertatzeko. Herrien arteko elkartasunaren ezinbestekotasunaz jakitun, Askapenako eta Endavanteko kideek Euskal Herriko eta Herrialde Katalanetako egoerez mintzatu ziren, eta Kurdistanen izandako kideek hango esperientziak azaldu zituzten. Amaitzeko, aurrera begirako lan-ildoek buruz aritu ziren, borrokaren oinarriak fintzeko.

Antudo oraindik eraketa prozesuan badago ere, gertutik jarraitzeko esperientzia izan daiteke. Euren esanetan burujabetzarako bideak lurralde bakoitzak sortu behar ditu, eta beraien borroka berrasmatzeko gai izan nahi dute: aipatutako erronka guztien aurrean erantzun eraginkor bakarra independentzia dela frogatzea. ■

